

تندیس افتخار از جشنواره فیلم بسیج اختران نیشابور

تندیس افتخار از سومین جشن مهر سینمای خراسان رضوی

مستندی که امیراطهر سهیلی در سوریه ساخت و صد ساعت راش خام داشت و تدوینش حدود یک سال زمان برد. نامش «نجوای شکسته» بود و قصه آن درباره یک نقاش سوری بود که جنگ مانع از ادامه فعالیتش شده بود. این شخص داخل خرابه های موشک خورده می گشت و ساز و آلات موسیقی پیدایم کرد و روی آن ها نقاشی می کشید. فیلم داستان این پیرمرد است و حالا این پیرمرد و شاگردانش دنبال نوازندگانی می گردند که این سازهای نقاشی شده را بنوازند. خیلی تحت تأثیر شخصیت های این فیلم قرار گرفتیم.

فقط در برخی از جشنواره های فیلم، بخش تدوین فیلم ها به رقابت می پردازند. درست است؟

در جشنواره فیلم های کوتاه، جوایز نهایتاً به بخش کارگردانی و تهیه کنندگی تعلق می گیرد. تنها جشنواره ای که چند سالی می شود به عنوان تدوینگر در آن شرکت می کنم، سینمای حقیقت است. جشنواره فیلم کوتاه تهران هم جزو جشنواره های معتبری است که کارگردان های فیلم های کوتاهی که تدوین آن ها را به عهده داشته ام، در آن حضور داشته اند. سال گذشته برای تدوین فیلم کوتاه «دلول» جایزه تدوین رادر جشنواره فیلم بسیج اختران کسب کردم.

شما از تدوین آنالوگ به دیجیتال رسیدید. فکر می کنید مرحله بعدی این حرفه چیست و مثلاً هوش مصنوعی می تواند جای تدوینگر را بگیرد؟

از نظر من هوش مصنوعی خلاف نامش اصلاً با هوش نیست؛ حداقل در حال حاضر و خیلی وابسته به درخواست و توانایی کاربر است. اگر کاربر نتواند منظورش را به درستی انتقال دهد، نتیجه کار اصلاً مناسب نخواهد بود؛ مثلاً در حوزه ساخت موسیقی، افراد غیر حرفه ای با بهترین ابزارهای هوش مصنوعی، آثار بسیار ضعیفی تولید می کنند. برعکس کسانی که خیلی ماهر هستند، می توانند از هوش مصنوعی به خوبی استفاده کنند اما آن ها هم اغلب خودشان کار را انجام می دهند. در یک کلام به نظر من هوش مصنوعی جای خلاقیت انسانی را پر نمی کند. از این نظر تا سال ها هنر تدوین باقی خواهد ماند.

حضور در جشنواره ها

حضور در جشنواره سینما حقیقت با فیلم نجوای شکسته به کارگردانی امیراطهر سهیلی، سال ۱۴۰۳

حضور در جشنواره سینما حقیقت با فیلم آبی به کارگردانی سارا طالبیان، در سال ۱۴۰۳. این فیلم بهترین مستند کوتاه جشنواره شد.

حضور در جشنواره اختران برای فیلم های دلول و دیسپچ، سال ۱۴۰۳ و دریافت بهترین تدوین

حضور در جشنواره سینما حقیقت با فیلم روایت فرهنگ، سال ۱۴۰۲ که داستان زندگی دکتر فرهنگ است.

حضور در جشنواره سینمای جوانان با فیلم نرموک، سال ۱۴۰۳

یک تدوینگر فیلم ها را چگونه می بیند؟

فیلم دیدن برای ماسرگرمی و هم زمان بخشی از کار است. به شخصه از آثار تدوین شده حسن حسن دوست لذت می برم و شیوه انجام کارش را دوست دارم و از کارهایش یاد گرفته ام. البته که تا تمام مراحل کار خوب نباشد، تدوین هم خوب نخواهد بود. از این نظر آثار داریوش مهرجویی برایم جذاب است.

در حوزه بین المللی هم ارادت ویژه ای به والتر مرچ، تدوینگر و طراح صدا و استاد شناخته شده این هنر دارم. این هنرمند اثری مستند هم درباره ایران دارد که مربوط به کودتای مرداد ۱۳۳۲ است. همچنین فیلم بیمار انگلیسی از کارهای او است. البته مرچ نویسنده دو کتاب در حوزه تدوین هم هست. او تدوین را هم زمان در خدمت فیلم و در کنارش، اثری مستقل می داند که از بقیه مراحل تولید جداست و این مرحله را تولد سوم فیلم پس از فیلم نامه و تولید معرفی می کند.

چرا این حوزه های مختلف سینما تدوین را انتخاب کردید؟

تدوین شخصی پر حوصله می خواهد. اینکه ساعت ها تنها پشت سیستم بنشینم و اجزای مختلف را جمع و جور و سرهم کنی، از عهده هر کسی بر نمی آید. تدوینگر اثر را بارها و بارها در برداشت های مختلف می بیند تا بهترین را انتخاب کند. با این اوصاف مهم ترین ویژگی تدوینگر صبر و حوصله است.

فعالیت حرفه ای خودتان را چگونه دسته بندی می کنید؟

این طور بگویم که بخشی از کارم بیشتر برای معیشت است و در بخش ماباقرار می گیرم که سفارش دهندگانش مجموعه هایی مثل آستان قدس رضوی و شهرداری مشهد است. قسمت دوم کار که برای من دل نشین تر محسوب می شود، بخش تدوین فیلم های داستانی و مستند است. در این بخش، بیشترین کارم مربوط به تولیدات امیراطهر سهیلی است؛ چون رابطه همکاری بینمان شکل گرفته و با هم حدود دوازده مجموعه تلویزیونی کار کرده ایم. آثار عبد... حاجی محمدی را هم برای شبکه های مختلف تلویزیون تدوین کرده ام.

سراغ ساخت فیلم و کارگردانی هم رفته اید؟

همان اوایل این کار را کردم، اما فیلم نامه خوبی انتخاب نکردم. فیلم نامه ای بود با لوکیشن و بازیگران متعدد و در نهایت نتیجه هم نامطلوب بود. این شرایط باعث شد به اصطلاح پشت دستم را داغ کنم که دیگر سراغ فیلم سازی نروم. اصطلاحی هم هست که می گویند پشت هر تدوینگر موفق یک کارگردان شکست خورده است.

چه شد که قید کارگردانی را زدید؟

دغدغه معیشت همیشه گریبان گیر هنرمندان بوده و هست. سال های سال در محیط اداری مشغول کار بودم، جایی که قواعد و شرایط آن چندان دست را برای خلاقیت باز نمی گذارد و بالاخره ازدواج و بچه دار شدن شرایطی ایجاد کرد تا قید درآمد ثابت را بزنم و هم زمان با بچه داری برای خودم کار کنم. ۲۸ اسفند سال ۱۳۹۳ اعلام کردم که در سال جدید به اداره نمی آیم و چند روز بعد در ۴ فروردین ۱۳۹۴ دوست خوبم امیراطهر سهیلی تماس گرفت و سفارش مونتاژ یک کار تلویزیونی را برای شبکه مستند داد؛ مجموعه چهار قسمتی «خونه به خونه». جدا از این، مستند های مستقل و آثار بچه های انجمن سینمای جوان را هم تدوین کرده ام که در حوزه آثار داستانی و مستند بوده اند.

در بین آثار خودتان، کدام یکی را بیشتر می پسندید؟

نقش تدوین در تولید اثر تصویری چیست؟

تولید یک فیلم سه مرحله دارد که شامل پیش از تولید، تولید و پس از تولید می شود. شاید اغلب مردم تنها بخش تولید در نظرشان پراهمیت باشد و آنجایی که گروه فیلم برداری و صدا، بازیگران و کارگردان حضور دارند، اما در دو مرحله پیش و پس از تولید هم چالش های بسیاری وجود دارد.

تدوین در بخش سوم و تازه پس از پایان فیلم برداری آغاز می شود. من همیشه در کلاس ها این طور مثال می زنم که کار ما مثل رنگ و لعاب کوزه پس از کوزه گری است و تازه آنجا باید آن کوزه پخته شود؛ کارهایی مثل صداگذاری، تصحیح رنگ و جلوه گذاری و... در نهایت هم باید موسیقی روی کار قرار داده شود.

تدوین به کارگردانی دوم معروف است. چرا؟

در مرحله تولید، نقش کارگردان و در مرحله پس از تولید، نقش تدوینگر کلیدی است. در تدوین، کارگردان حضور دارد، اما این طور بگویم که فرمان دست تدوینگر است. تأثیری که تدوینگر با خلاقیتش در اثر نهایی می گذارد، همانند یک کارگردانی دوباره است. حتی اگر کارگردان در مرحله تولید اشتباه کرده باشد، در مرحله تدوین تا حدود زیادی جبران می شود. از این نظر تدوین نوعی کارگردانی دوباره است.

از نظر شما تدوینگر حرفه ای چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟

تدوین دو بعد دارد؛ یکی فنی و دیگری هنری. خیلی از تدوینگرها تنها در یک بعد سرآمد هستند و به همان تکیه می کنند. از این نظر پیشرفت چندانی نمی کنند. مثلاً طرف می گوید که ۱۰ سال است تدوینگر و کار با ۱۰ نرم افزار تخصصی را بلد ام. این خوب است، اما گاهی تسلط عالی بر یک یا دو نرم افزار نتیجه بهتری می دهد.

